

Määräykset ja ohjeet 7/2015

Rahoitus- ja vakuutusryhmittymien vakavaraisuuden laskenta ja raportointi

Dnro

FIVA 5/01.00/2015

Antopäivä

7.12.2015

Voimaantulopäivä

1.1.2016

FINANSSIVALVONTA

puh. 010 831 51

faksi 010 831 5328

etunimi.sukunimi@finanssivalvonta.fi

www.finanssivalvonta.fi

Lisätietoja

Instituutiovalvonta/Rahoitussektori

Instituutiovalvonta/Vakuutussektori

Määräysten ja ohjeiden oikeudellinen luonne

Määräykset

Finanssivalvonnan määräys- ja ohjekokoelmassa "Määräys"-otsikon alla esitetään Finanssivalvonnan antamat määräykset. Määräykset ovat velvoittavia oikeussääntöjä, joita on noudatettava.

Finanssivalvonta antaa määräyksiä ainoastaan määräyksenantoon valtuuttavan lain säännöksen nojalla ja sen asettamissa rajoissa.

Ohjeet

Finanssivalvonnan määräys- ja ohjekokoelmassa "Ohje"-otsikon alla esitetään Finanssivalvonnan tulkintoja lainsäädännön tai muun velvoittavan sääntelyn sisällöstä.

"Ohje"-otsikon alla on lisäksi suosituksia ja muita toimintaohjeita, jotka eivät ole velvoittavia. Ohjeissa on myös kansainvälisten ohjeiden ja suositusten noudattamista koskevat Finanssivalvonnan suositukset.

Ohjeen kirjoitustavasta ilmenee, milloin kyseessä on tulkinta ja milloin suositus tai muu toimintaohje. Ohjeiden kirjoitustapaa sekä määräysten ja ohjeiden oikeudellista luonnetta on selvitetty tarkemmin Finanssivalvonnan verkkopalvelussa.

[Finanssivalvonta.fi > Sääntely > Määräys- ja ohjekokoelma > Uusi määräyskokoelma](#)

Sisällysluettelo

1	Soveltamisala ja määritelmät	4
1.1	Soveltamisala	4
2	Säädöstausta ja kansainväliset suositukset	5
2.1	Lainsäädäntö	5
2.2	Euroopan unionin asetukset	5
2.3	Euroopan unionin direktiivit	6
2.4	Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuudet	6
3	Tavoitteet	7
4	Vakavaraisuuslaskelmat	8
4.1	Rahoitus- ja vakuutusryhmittymien vakavaraisuuden laskentaa koskeva sääntely ja yleiset periaatteet	8
4.2	Konsolidointimenetelmä	8
4.2.1	<i>Konsolidointimenetelmän täyttöohjeet</i>	9
4.3	Vähennys- ja yhteenlaskumenetelmä	13
4.3.1	<i>Vähennys- ja yhteenlaskumenetelmän täyttöohjeet</i>	14
5	Raportointi Finanssivalvonnalle	19
5.1	Ryhmittymän rakennetta koskevat tiedot	19
5.2	Vakavaraisuuslaskelman apulaskelmat ja erittelyt	20
5.3	Raportointiajankohdat	20
5.4	Raportoitujen tietojen oikeellisuuden varmentaminen	20
6	Kumotut määräykset ja ohjeet	21
7	Liitteet	22

1 Soveltamisala ja määritelmät

1.1 Soveltamisala

- (1) Näitä määräyksiä ja ohjeita sovelletaan sellaiseen Finanssivalvonnasta annetun lain 4 §:ssä tarkoitettuun valvottavaan, joka on rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 3 §:n 4 momentissa tarkoitettu ryhmitymän johdossa oleva yritys.

2 Säädöstausta ja kansainväliset suositukset

2.1 Lainsäädäntö

Näiden määräysten ja ohjeiden aihepiiriin liittyvät seuraavat säädökset:

- Laki rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta (699/2004, jäljempänä myös Raval)
- Valtioneuvoston asetus rahoitus- ja vakuutusryhmittymän vakavaraisuuden laskemisesta (1356/2015, jäljempänä myös RavaA)
- Valtioneuvoston asetus rahoitus- ja vakuutusryhmittymän konsernitilinpäätöksestä (89/2002, jäljempänä myös RavaTPA)
- Laki luottolaitostoiminnasta (610/2014, jäljempänä myös LLL)
- Vakuutusyhtiölaki (521/2008, jäljempänä myös VYL)
- Sijoituspalvelulaki (747/2012).

2.2 Euroopan unionin asetukset

Näiden määräysten ja ohjeiden aihepiiriin liittyvät seuraavat Euroopan unionin asetukset:

- Komission delegoitu asetus (EU) N:o 342/2014 (32014R0342), annettu 21 päivänä tammikuuta 2014, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2002/87/EY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 575/2013 täydentämisestä finanssiryhmittymien vakavaraisuusvaatimusten laskentamenetelmien soveltamista koskevilla teknisillä sääntelystandardeilla; EUVL L 100, 3.4.2014, s. 1-9 (jäljempänä komission Rava-asetus)¹
- Komission delegoitu asetus (EU) 2015/35 (32015R0035), annettu 10 päivänä lokakuuta 2014, vakuutus- ja jälleenvakuutustoiminnan aloittamisesta ja harjoittamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/138/EU täydentämisestä (Solvenssi II); EUVL L 12, 17.1.2015, s. 1-797 (jäljempänä Solvenssi II -asetus)

¹ Komission delegoitu asetus perustuu kolmen Euroopan valvontaviranomaisen yhteyskomitean valmistelemaan tekniseen sääntelystandardilukonokseen, joka on luettavissa esimerkiksi Euroopan pankkiviranomaisen verkkopalvelussa (www.eba.europa.eu/) kohdassa Regulation and policy / Financial conglomerates / Regulatory Technical Standards on the uniform conditions of application of the calculation methods for determining the amount of capital required at the level of the financial conglomerate / JC FINAL draft Regulatory Technical Standards on the consistent application of the calculation methods under Article 6(2) of the Financial Conglomerates Directive under Regulation (EU) No 575/2013 (Capital Requirements Regulation CRR) and Directive 2013/36/EU.

- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 575/2013 (32013R0575), annettu 26 päivänä kesäkuuta 2013, luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvaatimuksista ja asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta; EUVL L 176, 27.6.2013, s. 1-337 [jäljempänä EU:n vakavaraisuusasetus (CRR)].

2.3 Euroopan unionin direktiivit

Näiden määräysten ja ohjeiden aihepiiriin liittyvät seuraavat Euroopan unionin direktiivit:

- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2002/87/EY (32002L0087), annettu 16 päivänä joulukuuta 2002, finanssiryhmittymään kuuluvien luottolaitosten, vakuutusyritysten ja sijoituspalveluyritysten lisävalvonnasta sekä neuvoston direktiivien 73/239/ETY, 79/267/ETY, 92/49/ETY, 92/96/ETY, 93/6/ETY ja 93/22/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 98/78/EY ja 2000/12/EY muuttamisesta; EUVL L 35, 11.2.2003, s. 1-27
- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/138/EY (32009L0138), annettu 25 päivänä marraskuuta 2009, vakuutus- ja jälleenvakuutustoiminnan aloittamisesta ja harjoittamisesta (Solvenssi II); EUVL L 335, 17.12.2009, s. 1-155 (jäljempänä Solvenssi II -direktiivi)
- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/36/EU (32013L0036), annettu 26 päivänä kesäkuuta 2013, oikeudesta harjoittaa luottolaitostoimintaa ja luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvalvonnasta, direktiivin 2002/87/EY muuttamisesta sekä direktiivien 2006/48/EY ja 2006/49/EY kumoamisesta; EUVL L 176, 27.6.2013, s. 338-436 (jäljempänä luottolaitosdirektiivi).

2.4 Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuudet

Finanssivalvonnan oikeus antaa velvoittavia määräyksiä perustuu seuraaviin lain säännöksiin:

- Ravel 26 §.

3 Tavoitteet

(1) Näiden määräysten ja ohjeiden tavoitteena on

- yhtenäistää ja tarkentaa rahoitus- ja vakuutusryhmittymien omien varojen ja omien varojen vähimmäismäärän laskentaa
- varmistaa, että Finanssivalvonta saa valvomiltaan ryhmittymiltä tiedot, joiden avulla se pystyy valvomaan ryhmittymien vakavaraisuutta tasapuolisesti
- varmistua siitä, että ryhmittymällä on riittävästi omia varoja kattamaan tappiot ja täyttämään omia varoja koskevat lisävaatimukset ryhmittymän tasolla.

4 Vakavaraisuuslaskelmat

4.1 Rahoitus- ja vakuutusryhmittymien vakavaraisuuden laskentaa koskeva sääntely ja yleiset periaatteet

- (1) RavaL 19 §:n 2 momentin mukaan ryhmittymän johdossa olevan yrityksen on laadittava ja toimitettava Finanssivalvonnalle neljännesvuosittain vakavaraisuuslaskelma, josta käy ilmi lain 1 momentissa tarkoitetut omien varojen määrä ja omien varojen vähimmäismäärä sekä niiden erotus.
- (2) Ryhmittymään kuuluvien yritysten omien varojen ja omien varojen vähimmäismäärän laskemisesta säädetään RavaL 18 §:ssä. Ryhmittymän omien varojen ja omien varojen vähimmäismäärien laskennan perustana ovat rahoitus- ja vakuutusalojen toimialakohtaiset vakavaraisuussäännökset.
- (3) Ryhmittymän vakavaraisuuden laskemiseen sovellettavista yleisistä periaatteista säädetään RavaL 20 §:ssä. Tarkemmat säännökset ryhmittymän vakavaraisuuden laskemisesta annetaan RavaA:lla. Lisäksi yleisistä periaatteista säädetään komission Rava-asetuksessa.
- (4) Yleisiä periaatteita, jotka on otettava aina huomioon käytettävästä laskentamenetelmästä riippumatta, ovat:
 - Ryhmittymän sisäinen pääomien moninkertaisen käytön sekä omien varojen luomisen estäminen (komission Rava-asetus 3 artikla ja RavaL 20 §:n 1 momentti)
 - Omien varojen siirrettävyys ja saatavuus ryhmittymän eri yritysten välillä (komission Rava-asetus 4 artikla, RavaL 20 §:n 3 momentti ja RavaA 3 §:n 2 momentti)
 - Toimialakohtaisten omien varojen käytettävyys (komission Rava-asetus 5 ja 6 artiklat, RavaL 20 §:n 2 momentti sekä RavaA 3 §:n 1 momentti)
 - Suhteellisuus (RavaL 20 §:n 4 momentti, RavaA 3 §:n 3 ja 4 momentti)
 - Toimialakohtaisten lisäpääomavaatimusten sisällyttäminen ryhmittymän vähimmäispääomavaatimukseen (komission Rava-asetus 9 artikla).
- (5) Ryhmittymän vakavaraisuuslaskelma laaditaan joko konsolidointimenetelmällä tai vähennys- ja yhteenlaskumenetelmällä tai näiden menetelmien yhdistelmänä. Vakavaraisuuden laskennassa käytettävistä menetelmistä säädetään RavaA 1 §:ssä.

4.2 Konsolidointimenetelmä

- (6) RavaL 26 §:n nojalla Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä finanssiryhmittymään kuuluvien luottolaitosten, vakuutusyritysten ja sijoituspalveluyritysten lisävalvonnasta

sekä valvonnan kannalta tarpeellisia tarkempia määräyksiä RavaL 19 §:n 2 momentissa säädetyn ilmoitusvelvollisuuden täyttämisestä.

MÄÄRÄYS (kohdat 7-11)

- (7) Konsolidointimenetelmää käytettäessä laskennan lähtökohtana on emoyrityksen konsernitaseen mukainen oma pääoma.
- (8) Ryhmittymän omaan pääomaan lisätään sellaisten ryhmittymään kuuluvien yritysten, joita ei ole yhdistelty konsernitaseeseen, vaikutus ryhmittymän omaan pääomaan. Konsernitaseesta vähennetään konsernitaseeseen yhdisteltyjen, mutta ryhmittymään kuulumattomien yritysten vaikutus ryhmittymän omaan pääomaan.
- (9) Omia varoja laskettaessa taseen oman pääoman eriin tehdään oikaisuja riippuen siitä, perustuuko oma pääoma kansainvälisten (IFRS) vai kotimaisten (FAS) tilinpäätössäännösten mukaan laadittuun taseeseen. Oikaisut johtuvat erilaisista kirjaus- ja arvostusperiaatteista tai siitä, ettei oman pääoman erä ole luettavissa toimialan sääntöjen mukaisiin omiin varoihin. Vastaavasti konsernitaseen omaan pääomaan sisällyttämättömät omien varojen erät lisätään toimialakohtaisten sääntöjen mukaan.
- (10) Yrityskohtaiset siirtokelvottomat erät vähennetään yrityskohtaisten omien varojen vähimmäismäärien ylittäviltä osin ja vain toisella toimialalla kelpaavat erät vähennetään siltä osin, kuin ne ylittävät kyseessä olevan toimialan omien varojen vähimmäismäärän.
- (11) Ryhmittymän vakavaraisuus (omien varojen yli- tai alijäämä) lasketaan vähentämällä ryhmittymän omista varoista rahoitus- ja vakuutusalojen yhteenlasketut omien varojen vaatimukset. Vakavaraisuussuhde lasketaan jakamalla ryhmittymän omat varat sen omien varojen vaatimuksella.

4.2.1 Konsolidointimenetelmän täyttöohjeet

MÄÄRÄYS (kohdat 12-28)

1. Ryhmittymän emoyrityksen konsernitaseen osoittama oman pääoman määrä

- (12) Konsolidointimenetelmää käytettäessä lähtökohtana on ryhmittymän emoyrityksen konsernitaseen osoittama oman pääoman määrä. Silloin, kun konsernitilinpäätös laaditaan RavaTPA:n mukaisesti, omassa pääomassa tulee huomioida myös vähemmistöosuus.

2. +/- Ryhmittymään ja konserniin kuuluvien yritysten määrittelyerojen vaikutus omaan pääomaan

Konsernitilinpäätökseen yhdistelemättömien, mutta ryhmittymään kuuluvien yritysten vaikutus

- (13) Lisätään/vähennetään niiden yritysten vaikutus omaan pääomaan, joita noudatettujen tilinpäätösperiaatteiden mukaan ei ole otettu mukaan konserniin, mutta jotka kuuluvat ryhmittymään (RavaL 3 §).

Konsernitaseeseen sisältyvien, mutta ryhmittymään kuulumattomien yritysten vaikutus

- (14) Lisätään/vähennetään konsernilaskennassa konsernitaseeseen mukaan otettujen, mutta vakavaraisuuslaskennassa pois jätettävien yritysten vaikutus omaan pääomaan (RavA 17 § ja VYL 26 luvun 24 ja 25 §).

3. - Liikearvo ja muut aineettomat hyödykkeet

- (15) Konsernitaseen liikearvo ja muut aineettomat hyödykkeet vähennetään eriteltynä samoin kuin omistussuuden mukainen osuus osakkuusyritysten liikearvosta ja aineettomista hyödykkeistä. Aineettomien hyödykkeiden vähentämiseen sovelletaan rahoitusalan osalta EU:n vakavaraisuusasetuksen (CRR) 37 artiklaa ja vakuutusalan osalta Solvenssi II -asetuksen 12 artiklaa ja 13 artiklan 5 kohtaa.

4. - Tilikauden tulokseen ja voitonjakoon kohdistuvat vähennykset

Tilikauden tai osavuosituloksen voitto, kun Finanssivalvonnan tai Euroopan keskuspankin lupaa sen sisällyttämiseen rahoitusalaan kuuluvan yrityksen ydinpääomaan ei ole saatu

- (16) Ryhmittymän omasta pääomasta vähennetään rahoitusalaan kuuluvien yritysten tilikauden tai osavuosituloksen voitto, kun EU:n vakavaraisuusasetuksen (CRR) 26 artiklan 2 kohdan mukaista lupaa sen sisällyttämiseen ydinpääomaan tai konsolidoituun ydinpääomaan ei ole saatu.

Rahoitusalan yritysten ehdotettu ja suunniteltu voitonjako sekä muut edellisessä kohdassa tarkoitetun luvan ehdoissa edellytetyt vähennykset, mikäli edellisessä kohdassa mainittu lupa voittojen sisällyttämiseen on saatu

- (17) Mikäli edellisessä kohdassa tarkoitettu lupa on myönnetty, vähennetään koko tilikauden tai osavuosituloksen voiton sijaan rahoitusalaan kuuluvien yritysten tilikauden tai osavuosituloksen voitosta suunniteltu voitonjako ja muut edellisen kohdan lupaehtoihin liittyvät vähennykset siihen saakka, kun yhtiökokous on vahvistanut tilinpäätöksen.

Vakuutusalan yritysten ehdotettu tai päätetty voitonjako

- (18) Ryhmittymän omasta pääomasta vähennetään edellisen tilikauden voiton perusteella ehdotettu tai päätetty voitonjako ryhmittymän ulkopuolelle, jos se vielä on kirjaamatta pois omasta pääomasta.

Ryhmittymän johdossa olevan holdingyhtiön voitonjako

- (19) Ryhmittymän johdossa olevan holdingyhtiön voitonjako, jolle sovelletaan EU:n vakavaraisuusasetuksen (CRR) 26 artiklan 2 kohdan mukaista lupamenettelyä.

5. +/- Rahoitusalan toimialakohtaisten säännösten mukaisesti tehtävät muut oikaisut

- Taseeseen merkityt etuuspohjaisen eläkerahaston varat EU:n vakavaraisuusasetuksen (CRR) 41 artiklan mukaisesti
- Tulevista veronalaisista voitoista riippuvat laskennalliset verosaamiset EU:n vakavaraisuusasetuksen (CRR) 36.1(c) ja 39 artikloiden mukaisesti
- Arvopaperistetuista eristä johtuvat oman pääoman lisäykset EU:n vakavaraisuusasetuksen (CRR) 32 artiklan mukaisesti
- Rahavirran suojauksista ja omien velkojen arvomuutoksista johtuvat voitot tai tappiot EU:n vakavaraisuusasetuksen (CRR) 33 artiklan mukaisesti
- Muut EU:n vakavaraisuusasetuksen (CRR) 34 artiklan mukaiset arvonkorjaukset

- Luottoriskin kattamiseksi arvioitujen IRB-mallin mukaisesti laskettujen odotettujen tappioiden ja tulokseen kirjattujen arvonalennusten välinen erotus EU:n vakavaraisuusasetuksen (CRR) 36.1(d) ja 40 artikloiden mukaisesti
- Merkittävät ydinpääoman (CET1) sijoitukset finanssialan yhteisöihin EU:n vakavaraisuusasetuksen (CRR) 36.1(i) artiklan mukaisesti. (Sovelletaan ryhmittymän yhteenlaskettuihin omistuksiin finanssialan yhteisöissä, joita ei konsolidoida ryhmittymätasolla)
- Ei-merkittävät ydinpääoman (CET1) sijoitukset finanssialan yhteisöihin EU:n vakavaraisuusasetuksen (CRR) 36.1(h) artiklan mukaisesti. (Sovelletaan ryhmittymän yhteenlaskettuihin omistuksiin finanssialan yhteisöissä, joita ei konsolidoida ryhmittymätasolla)
- Osuuspääoma, joka on tilinpäätössääntöjen mukaan vierasta pääomaa ja joka on ydinpääomaa EU:n vakavaraisuusasetuksen (CRR) siirtymäsäännösten perusteella
- Ensisijaisen lisäpääoman (AT1) instrumentit EU:n vakavaraisuusasetuksen (CRR) 56 artiklan vähennysten jälkeen
- Toissijaisen pääoman (T2) instrumentit EU:n vakavaraisuusasetuksen (CRR) 66 artiklan vähennysten jälkeen
- Muut oikaisut.

6. +/- Vakuutusalan toimialakohtaisten säännösten mukaisesti tehtävät muut oikaisut

- Käyvän arvon oikaisut Solvenssi II –asetuksen 7-10 sekä 13 ja 14 artikloiden mukaisesti
- Laskennallisten verojen oikaisut Solvenssi II –asetuksen 15 artiklan mukaisesti
- Ehdolliset velat Solvenssi II –asetuksen 11 artiklan mukaisesti
- Omistukset rahoitusalan konsolidoimattomiin yli 10 % omistuksiin Solvenssi II –asetuksen 68 artiklan mukaisesti
- Pääomalainat luokat (Tier) 1, 2 ja 3 Solvenssi II –asetuksen 69, 71-73 ja 76-77 artikloiden mukaisesti
- Muut oikaisut Solvenssi II –asetuksen 16 artiklan mukaisesti.

7. - Vain vakuutusalaan kuuluvien yritysten omiin varoihin hyväksyttävistä eristä määrä, joka ylittää vakuutusalaan kuuluvien yritysten yhteenlasketun omien varojen vähimmäismäärän

Vain vakuutusalan omiin varoihin hyväksyttävät erät, kokonaismäärä

Vain vakuutusalan omiin varoihin hyväksyttävät erät, omien varojen vähimmäismäärän kattamiseen käytetty määrä

(20)

Ryhmittymän omista varoista vähennetään se osa omiin varoihin luetuista siirtokelpoisista ja vain vakuutusalan hyväksymistä omista varoista, joita ei tarvita vakuutusalan yritysten omien varojen vähimmäismäärän katteeksi. Vähennysmäärää laskettaessa huomioidaan toimialakohtaisten omien varojen lakisääteinen tai viranomaisten sääntelemä suhteellinen

rakenne. Tämä vähennys tehdään sen varmistamiseksi, että yli toimialojen käytettävissä olevat omat varat ovat monialaisia (RavaL 20 §:n 2 momentti).

8. - Vain rahoitusalaan kuuluvien yritysten omiin varoihin hyväksyttävistä eristä määrä, joka ylittää rahoitusalaan kuuluvien yritysten yhteenlasketun omien varojen vähimmäismäärän

Vain rahoitusalan omiin varoihin hyväksyttävät erät, kokonaismäärä

Vain rahoitusalan omiin varoihin hyväksyttävät erät, omien varojen vähimmäismäärän kattamiseen käytetty määrä

- (21) Ryhmittymän omista varoista vähennetään se osa omiin varoihin luetuista siirtokelpoisista ja vain rahoitusalan hyväksymistä omista varoista, joita ei tarvita rahoitusalan yritysten omien varojen vähimmäismäärän katteeksi. Vähennysmäärää laskettaessa huomioidaan toimialakohtaisten omien varojen lakisääteinen tai viranomaisten sääntelemä suhteellinen rakenne. Tämä vähennys tehdään sen varmistamiseksi, että yli toimialojen käytettävissä olevat omat varat ovat monialaisia (RavaL 20 §:n 2 momentti).

9. - Sellaiset yrityskohtaiset omien varojen vähimmäismäärän ylittävät omien varojen erät, kuten vähemmistöosuus ja muut lain 20 §:n 3 momentissa ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2002/87/EY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 575/2013 täydentämisestä finanssiryhmittymien vakavaraisuusvaatimusten laskentamenetelmien soveltamista koskevilla teknisillä sääntelystandardeilla annetun komission delegoidun asetuksen (EU) N:o 342/2014 6 artiklassa tarkoitetut erät, joita ei voida käyttää ryhmittymään kuuluvien muiden yritysten tappioiden kattamiseen (siirtokelpoisuusvaatimus)

- (22) Vähennetään RavaL 20 §:n 3 momentissa tarkoitetut erät, joita ei voida käyttää ryhmittymään kuuluvien muiden rahoitus- ja vakuutusalan yritysten omien varojen vähimmäismäärän täyttämiseen (siirtokelpoisuusvaatimus). Varoilla, jotka eivät ole siirrettävissä ryhmittymän eri yritysten välillä, voidaan kattaa ainoastaan yrityksen omaa omien varojen vähimmäismäärää. Ryhmittymän omista varoista vähennettävä kunkin yrityksen omien varojen vähimmäismäärän ylittävä siirtokelvottomien erien osuus lasketaan sisäisten erien eliminointien jälkeen jäljelle jäävistä omista varoista ja omien varojen vähimmäismääristä.

Siirtokelvottomat erät, ryhmittymä yhteensä [rahoitusalan osalta EU:n vakavaraisuusasetus (CRR) 84 artikla ja vakuutusalan osalta Solvenssi II -asetus 330 artikla]

- pääomalainat ja muut etuoikeudeltaan huonommat velat
- etuoikeutetut osakkeet
- vähemmistöosuus
- oma lisävarallisuus
- tasoitusmäärä
- keskinäisten vakuutusyhtiöiden ja vakuutusyhdistysten omat varat
- muut siirtokelvottomat erät.

Siirtokelvottomat erät, omien varojen vähimmäismäärän kattamiseen käytetty määrä

- (23) Siirtokelvottomien erien yhteismäärä, joka on käytetty ryhmittymän yritysten omien varojen vähimmäismäärien kattamiseen.

10. Ryhmittymän omat varat

Ryhmittymän omat varat muodostuvat kaavan kohtien 1-9 summana.

11. - Ryhmittymän omien varojen vähimmäismäärä

Rahoitusalan sääntöjen mukaan laskettu omien varojen vähimmäismäärä yhteensä

- (24) Rahoitusalaan kuuluvien sekä muiden ryhmittymään kuuluvien yritysten rahoitusalan sääntöjen mukaan laskettu omien varojen vähimmäismäärä, josta on eliminoitu ryhmittymän sisäisten erien aiheuttamat vähimmäisvaatimukset.

Vakuutusalan sääntöjen mukaan laskettu omien varojen vähimmäismäärä yhteensä

- (25) Vakuutusalaan kuuluvien sekä muiden ryhmittymään kuuluvien yritysten vakuutusalan sääntöjen mukaan laskettu omien varojen vähimmäismäärä (SCR), josta on eliminoitu ryhmittymän sisäisten erien aiheuttamat vähimmäisvaatimukset.
- (26) Omien varojen vähimmäismäärään sisällytetään komission Rava-asetuksen 9 artiklassa säädetyt toimialakohtaiset lisäpääomavaatimukset.

12. Ryhmittymän vakavaraisuus (omien varojen ylijäämä/alijäämä)

- (27) Ryhmittymän vakavaraisuus eli omien varojen ylijäämä saadaan vähentämällä ryhmittymän omista varoista ryhmittymän omien varojen vähimmäismäärä.

13. Ryhmittymän vakavaraisuussuhde (omat varat/omien varojen vähimmäismäärä)

- (28) Ryhmittymän vakavaraisuussuhde saadaan jakamalla ryhmittymän omien varojen määrä ryhmittymän omien varojen vähimmäismäärällä.

4.3 Vähennys- ja yhteenlaskumenetelmä

- (29) Vähennys- ja yhteenlaskumenetelmää käytettäessä ryhmittymän vakavaraisuus lasketaan yhdistelemällä ryhmittymän johdossa olevan yrityksen omat varat ja omien varojen vähimmäismäärä sekä ryhmittymän omistuosuuden mukainen osuus tytäryritysten ja omistusyhteyksyritysten omista varoista ja omien varojen vähimmäismäärästä.
- (30) RavaL 26 §:n nojalla Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä finanssiryhmittymään kuuluvien luottolaitosten, vakuutusyritysten ja sijoituspalveluyritysten lisävalvonnasta sekä valvonnan kannalta tarpeellisia tarkempia määräyksiä RavaL 19 §:n 2 momentissa säädetyin ilmoitusvelvollisuuden täyttämisestä.

MÄÄRÄYS (kohdat 31-34)

- (31) Laskelman lähtökohtana ovat ryhmittymän johtavan yrityksen ja tytär- ja omistusyhteyksyritysten yrityskohtaiset omat varat ja omien varojen vähimmäismäärä, joista huomioidaan ryhmittymän omistuosuuden mukainen osuus.
- (32) Omista varoista eliminoidaan muun muassa moninkertainen pääoman käyttö sekä omien varojen vähimmäismäärään sisältyvät ryhmittymän sisäiset erät.

- (33) Yrityskohtaiset siirtokelvottomat erät vähennetään yrityskohtaisten omien varojen vähimmäismäärien ylittäviltä osin, ja vain toisella toimialalla kelpaavat erät vähennetään siltä osin, kuin ne ylittävät kyseessä olevan toimialan omien varojen vähimmäismäärän.
- (34) Ryhmittymän vakavaraisuus (omien varojen yli- tai alijäämä) saadaan vähentämällä ryhmittymän omista varoista rahoitus- ja vakuutusalojen yhteenlasketut omien varojen vähimmäismäärät. Vakavaraisuussuhde saadaan jakamalla ryhmittymän omat varat sen omien varojen vaatimuksella.

4.3.1 Vähennys- ja yhteenlaskumenetelmän täyttöohjeet

MÄÄRÄYS (kohdat 35-38)

1. + Ryhmittymän johdossa olevan yrityksen omien varojen määrä

(Raportointilomakkeen rivi 05.05, sarake 10)

- (35) Ryhmittymän johdossa olevan yrityksen omien varojen määrä määräytyy RavaL 18 §:n mukaisesti.

2. - Kohdassa 1 tarkoitettuun omien varojen määrään sisältyvä ryhmittymän johdossa olevan yrityksen ja ryhmittymään kuuluvien rahoitus- ja vakuutusalan yritysten välinen moninkertainen pääoman käyttö. Vähennettävät erät tulee eritellä.

(Raportointilomakkeen rivi 05.05, sarake 15)

- (36) Eliminoidaan ryhmittymän johdossa olevan yrityksen omista varoista niihin sisältyvät ryhmittymän sisäiset pääomalainat ja debentuurit. Välttömän omistuksen lisäksi tulee huomioida myös välillinen omistus RavaA 3 §:n 3 ja 4 momentin mukaisesti.

(Raportointilomakkeen rivi 05.05, sarake 20)

- (37) Eliminoidaan ryhmittymän johdossa olevan yrityksen omista varoista niihin sisältyvä ryhmittymän muu sisäinen moninkertainen pääoman käyttö. Välttömän omistuksen lisäksi tulee huomioida myös välillinen omistus RavaA 3 §:n 3 ja 4 momentin mukaisesti.

3. - Muun tytär- ja omistusyhteisyriksen osakkeiden tai osuuksien arvoon sisältyvä ryhmittymän johdossa olevan yrityksen osakkeiden tai osuuksien arvo

(Raportointilomakkeen rivi 05.05, sarake 20)

- (38) Vähennetään myös muun toimialan tytär- ja omistusyhteisyriksen osakkeiden tai osuuksien arvoon sisältyvä johdossa olevan yrityksen osakkeiden ja osuuksien arvo. Tarkoituksena on estää laajemman ryhmittymän (ei pelkästään rahoitus- ja vakuutusalan yrityksiä) kautta tapahtuva keinotekoinen pääoman luominen (ristiinomistus).

OHJE (kohta 39)

- (39) Edellä kohdassa 38 tarkoitetaan esimerkiksi tilannetta, jossa johdossa oleva yritys on sijoittanut ryhmittymään kuuluvaan teollisuuslaitokseen omana pääomana tai pääomalainana 200 ja tämä edelleen sijoittaa sen takaisin omana pääomana tai pääomalainana johdossa olevaan yritykseen. Vähennettävä osakkeiden ja osuuksien arvo saadaan kertomalla osakkeiden tai osuuksien arvo johdossa olevan yrityksen suhteellisella omistusosuudella tytär- ja omistusyhteisyriyksestä.

MÄÄRÄYS (kohdat 40-59)

4. - Kohdassa 1 tarkoitettuun omien varojen määrään sisältyvä ryhmittymän keskinäisistä liiketoimista syntynyt sisäinen kate

(Raportointilomakkeen rivi 05.05, sarake 25)

- (40) Vähennetään johdossa olevan yrityksen omiin varoihin sisältyvä sisäinen kate ja muut oikaist.

I Ryhmittymän johdossa olevan yrityksen oikaistu omien varojen määrä

(Raportointilomakkeen rivi 05.05, sarake 30)

5. + Tytär- ja omistusyhteisyriksinä olevien rahoitus- ja vakuutusalan yritysten omien varojen yhteenlaskettu määrä

(Raportointilomakkeen rivit 05.10.-05.xx, sarakkeet 05 ja 10)

- (41) Sarakkeeseen 05 merkitään ryhmittymän omistusosuus prosentteina tytär- ja omistusyhteisyriksinä olevissa rahoitus- ja vakuutusalan yrityksissä. Sarakkeeseen 10 lisätään edellä mainittujen yritysten Ravel 18 §:n mukaiset omat varat.

6. - Kohdassa 5 tarkoitettujen yritysten omien varojen yhteismäärään sisältyvä näiden yritysten ja ryhmittymään kuuluvien rahoitus- ja vakuutusalan yritysten välinen moninkertainen pääoman käyttö. Vähennettävät erät tulee eritellä.

(Raportointilomakkeen rivit 05.10.-05.xx, sarakkeet 15 ja 20)

- (42) Eliminoidaan ryhmittymään kuuluvien tytär- ja omistusyhteisyriksinä olevien rahoitus- ja vakuutusalan yritysten omiin varoihin sisältyvä ryhmittymän sisäinen pääoman käyttö vastaavasti kuten kohdissa 2 ja 3. Näitä eriä ovat ainakin
- johdossa olevan yrityksen tai sen toisen tytär- tai omistusyhteisyriksen myöntämät pääomalainat. Tarkoituksena on vähentää pääomalainojen muodossa oleva kahdenkertainen pääoman käyttö ja estää esim. ryhmittymään kuuluvan teollisuusyrityksen kautta tapahtuva kahdenkertaisen pääoman luominen. Vähentäminen tapahtuu pääomalainan saaneen yrityksen omista varoista.
 - johdossa olevan yrityksen osakkeiden ja osuuksien arvo (ristiinomistus).

7. - Sijoitukset ryhmittymän johdossa olevan yrityksen muuhun tytär- ja omistusyhteisyrikseseen, jos tämä muu yritys on sijoittanut ryhmittymän johdossa olevan yrityksen toiseen rahoitus- ja vakuutusalan tytär- tai omistusyhteisyriksen omiin varoihin luettaviin eriin

(Raportointilomakkeen rivit 05.10.-05.xx, sarakkeet 15 ja 20)

- (43) Vähennetään sijoitukset johdossa olevan yrityksen muuhun tytär- ja omistusyhteisyrikseseen, jos tämä muu yritys on sijoittanut johdossa olevan yrityksen toiseen rahoitus- ja vakuutusalan tytär- tai omistusyhteisyriksen omiin varoihin luettaviin eriin.
- (44) Tarkoituksena on estää laajemman ryhmittymän kautta tapahtuva omien varojen luominen ryhmittymän sisällä. Esimerkiksi ryhmittymään kuuluva rahoitus- ja vakuutusalan yritys sijoittaa ryhmittymään kuuluvaan teollisuuslaitokseen, joka edelleen sijoittaa varat takaisin

rahoitus- tai vakuutusalan yrityksen omiin varoihin hyväksyttäviin eriin. Enintään vähennetään kuitenkin määrä, joka vastaa muun tytär- ja omistusyhteisyhtiön sijoitusta rahoitus- tai vakuutusalan tytär- tai omistusyhteisyhtiöön.

8. - Kohdassa 5 tarkoitettuun omien varojen yhteismäärään sisältyvä ryhmittymän keskinäisistä liiketoimista syntynyt sisäinen kate

(Raportointilomakkeen rivit 05.10.-05.xx, sarake 25)

- (45) Vähennetään tytär- ja omistusyhteisyhtiönä olevien rahoitus- ja vakuutusalan yritysten omiin varoihin sisältyvä sisäinen kate.

Omien varojen yhteismäärä oikaisujen jälkeen

(Raportointilomakkeen rivi 05.10-05.xx, sarake 30)

9. - Lain 20 §:n 3 momentissa ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2002/87/EY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 575/2013 täydentämisestä finanssiryhmittymien vakavaraisuusvaatimusten laskentamenetelmien soveltamista koskevilla teknisillä sääntelystandardeilla annetun komission delegoidun asetuksen (EU) N:o 342/2014 6 artiklassa tarkoitetut erät, joita ei voida käyttää ryhmittymään kuuluvien muiden rahoitus- ja vakuutusalan yritysten omien varojen vähimmäismäärän täyttämiseen (siirtokelpoisuusvaatimus)

(Raportointilomakkeen sarake 35)

- (46) Vähennetään Raval 20 §:n 3 momentissa tarkoitetut erät, joita ei voida käyttää ryhmittymään kuuluvien muiden rahoitus- ja vakuutusalan yritysten omien varojen vähimmäismäärän täyttämiseen (siirtokelpoisuusvaatimus).
- (47) Siirtokelvottomuuden osalta sovelletaan samoja periaatteita kuin luvun 4.2.1 konsolidointimenetelmää koskevassa kaavan vastaavassa kohdassa 9.

II Rahoitus- ja vakuutusalan tytär- ja omistusyhteisyritysten omien varojen oikaistumäärä

10. + Vain rahoitusalan yritysten omiin varoihin hyväksyttävistä eristä määrä, joka ylittää rahoitusalaan kuuluvien yritysten yhteenlasketun omien varojen vähimmäismäärän

(Raportointilomakkeen sarake 40)

- (48) Vähennetään se osa omiin varoihin luetuista vain rahoitusalan hyväksymistä siirtokelpoisista omista varoista, joita ei tarvita rahoitusalan yritysten omien varojen vähimmäismäärän katteeksi. Vähennysmäärää laskettaessa huomioidaan toimialakohtaisten omien varojen lakisääteinen tai viranomaisten sääntelemä suhteellinen rakenne. Tämä vähennys tehdään sen varmistamiseksi, että yli toimialojen käytettävissä olevat omat varat ovat monialaisia.

11. + Vain vakuutusalan yritysten omiin varoihin hyväksyttävistä eristä määrä, joka ylittää vakuutusalaan kuuluvien yritysten yhteenlasketun omien varojen vähimmäismäärän

(Raportointilomakkeen sarake 45)

- (49) Vähennetään se osa omiin varoihin luetuista vain vakuutusalan hyväksymistä siirtokelpoisista omista varoista, joita ei tarvita vakuutusalan yritysten omien varojen vähimmäismäärän katteeksi. Vähennysmäärää laskettaessa huomioidaan toimialakohtaisten omien varojen lakisääteinen tai viranomaisten sääntelemä suhteellinen rakenne. Tämä vähennys tehdään sen varmistamiseksi, että yli toimialojen käytettävissä olevat omat varat ovat monialaisia.

III Rahoitus- ja vakuutusalan omiin varoihin hyväksyttävien erien rajoitukset

IV Ryhmittymän omat varat (I+II-III)

(Raportointilomakkeen sarake 50)

- (50) Ryhmittymän omat varat sisältää eliminoitujen omien varojen määrän ryhmittymässä.

12. + Ryhmittymän johdossa olevan yrityksen omien varojen vähimmäismäärä

(Raportointilomakkeella rivi 05, sarake 55)

- (51) Omien varojen vähimmäismäärään luetaan ryhmittymän johdossa olevan yrityksen omien varojen RavaL 18 §:n mukaisesti määritetty omien varojen vähimmäismäärä.
- (52) Omien varojen vähimmäismäärään sisällytetään toimialakohtaiset lisäpääomavaatimukset komission Rava-asetuksen 9 artiklan mukaisesti.

13. - Kohdassa 12 tarkoitettusta omien varojen vähimmäismäärästä osuus, joka perustuu muihin ryhmittymän yrityksiin kohdistuviin saamisiin, sijoituksiin, velkoihin ja taseen ulkopuolisiin sitoumuksiin

(Raportointilomakkeella rivi 05, sarake 55)

- (53) Kohdassa 12 tarkoitettusta omien varojen vähimmäismäärästä vähennetään osuus, joka perustuu muihin ryhmittymän yrityksiin kohdistuviin saamisiin, sijoituksiin, velkoihin ja taseen ulkopuolisiin sitoumuksiin.

14. + Rahoitus- ja vakuutusalan tytär- ja omistusyhteisyritysten yhteenlaskettu omien varojen vähimmäismäärä

(Raportointilomakkeella rivi 05.10-05.xx, sarake 55)

- (54) Omien varojen vähimmäismäärään luetaan rahoitus- ja vakuutusalan tytär- ja omistusyhteisyritysten RavaL 18 §:ssä tarkoitettu yhteenlaskettu omien varojen vähimmäismäärä.
- (55) Omien varojen vähimmäismäärään sisällytetään toimialakohtaiset lisäpääomavaatimukset komission Rava-asetuksen 9 artiklan mukaisesti.

15. - Kohdassa 14 tarkoitettusta yhteenlasketusta omien varojen vähimmäismäärästä osuus, joka perustuu muihin ryhmittymän yrityksiin kohdistuviin saamisiin, sijoituksiin, velkoihin ja taseen ulkopuolisiin sitoumuksiin

(Raportointilomakkeella rivi 05.10-05.xx, sarake 55)

- (56) Kohdassa 14 tarkoitettusta yhteenlasketusta omien varojen vähimmäismäärästä vähennetään se osuus, joka perustuu muihin ryhmittymän yrityksiin kohdistuviin saamisiin, sijoituksiin, velkoihin ja taseen ulkopuolisiin sitoumuksiin.

V Ryhmittymän omien varojen vähimmäismäärä

(Raportointilomakkeella sarake 60)

- (57) Sarake 60 laskee sarakkeessa 5 esitetyn prosenttimäärän mukaisen osuuden sarakkeessa 55 esitetystä omien varojen vähimmäismäärästä.

VI Ryhmittymän vakavaraisuus (IV-V)

(Raportointilomakkeella sarake 65)

- (58) Ryhmittymän vakavaraisuudella tarkoitetaan omien varojen ja omien varojen vähimmäismäärän erotusta (yli- tai alijäämää). Raportointilomakkeella tämä on sarakkeiden 50 ja 60 erotus.

VII Ryhmittymän vakavaraisuussuhde (IV/V)

(Raportointilomakkeella rivi 01, sarake 65)

- (59) Ryhmittymän vakavaraisuussuhde saadaan jakamalla omien varojen määrä omien varojen vähimmäismäärällä.

5 Raportointi Finanssivalvonnalle

- (1) RavaL 26 §:n nojalla Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä finanssiryhmittymään kuuluvien luottolaitosten, vakuutusyriytysten ja sijoituspalveluyriytysten lisävalvonnasta sekä valvonnan kannalta tarpeellisia tarkempia määräyksiä RavaL 19 §:n 2 momentissa säädetyn ilmoitusvelvollisuuden täyttämisestä.

MÄÄRÄYS (kohta 2)

- (2) Ryhmittymän johdossa olevan yrityksen on ilmoitettava vakavaraisuustiedot käyttäen Finanssivalvonnan Jakelu-palvelusta ladattavissa olevaa tiedonkeruusovellusta:
- "RVA1 Konsolidointimenetelmä" tai
 - "RVA2 Vähennys- ja yhteenlaskumenetelmä".

5.1 Ryhmittymän rakennetta koskevat tiedot

MÄÄRÄYS (kohdat 3-5)

- (3) Ryhmittymän johdossa olevan yrityksen tulee ilmoittaa Finanssivalvonnalle ryhmittymän rakennetta koskevat tiedot. Nämä tiedot sisältävät ryhmittymään kuuluvat yritykset eriteltynä niin, että seuraavat asiat ilmenevät:
- yrityksen asema ryhmittymässä (emo-, tytär- tai omistusyhteisyriitys). Jos konsernissa on useampia konsolidointitasoja, ilmoitetaan lähin emoyriitys.
 - ryhmittymän muiden yritysten yhteenlaskettu omistususuus raportoitavassa yrityksessä
 - yrityksen viimeksi laaditun taseen loppusumma
 - yrityksen luonne (omistusyhteisö, luottolaitos, vakuutuslaitos, sijoituspalveluyriitys, kiinteistöyhteisö, muu palveluyriitys, muu elinkeinoyhteisö). Kiinteistöyhteisöistä riittää niiden yhteismäärä alakonserneittain eriteltynä.
 - yrityksen toimialakoodi, jos se on muu kuin rahoituslaitos
 - kumpaan toimialaan yritys luetaan RavaL:n mukaista vakavaraisuutta laskettaessa
 - yritykset, jotka kuuluvat RavaL 3 §:n mukaiseen ryhmittymään, mutta joita noudatettujen tilinpäätösperiaatteiden mukaan ei ole yhdistelty konsernitilinpäätökseen.
- (4) Lisäksi tulee eritellä ne yritykset, jotka on RavaL 17 §:n 2 momentin tai VYL 26 luvun 24 ja 25 §:n mukaisesti jätetty ottamatta huomioon ryhmittymän vakavaraisuutta laskettaessa.

- (5) Ilmoitukset tulee lähettää vuosittain viimeisen vuosineljänneksen tilanteesta kohdan 5.3(7) raportointiaikataulun mukaisesti sähköpostilla osoitteeseen FivaRava-vakavaraisuusraportit@fiva.fi.

5.2 Vakavaraisuuslaskelman apulaskelmat ja erittelyt

MÄÄRÄYS (kohta 6)

- (6) Ryhmittymän vakavaraisuuslaskelman laadinnassa käytetyt erittelyt, täsmäytys- ja muut apulaskelmat tulee lähettää Finanssivalvonnalle vuosittain viimeisen vuosineljänneksen tilanteesta kohdan 5.3(7) raportointiaikataulun mukaisesti Excel-tiedostona sähköpostilla osoitteeseen FivaRava-vakavaraisuusraportit@fiva.fi.

5.3 Raportointiajankohdat

MÄÄRÄYS (kohta 7)

- (7) Vakavaraisuuslaskelma tulee lähettää Finanssivalvonnalle neljännesvuosittain, kolmelta ensimmäiseltä vuosineljännekseltä viimeistään 10.5., 10.8. ja 10.11. sekä viimeiseltä vuosineljännekseltä helmikuun viimeisenä päivänä.

5.4 Raportoitujen tietojen oikeellisuuden varmentaminen

MÄÄRÄYS (kohta 8)

- (8) Valvottavan on laadittava seloste näiden määräysten ja ohjeiden nojalla raportoitujen tietojen oikeellisuudesta. Seloste päivätään, ja sen allekirjoittavat sekä raportin laatija että tietojen oikeellisuuden varmentaja. Valvottavan on säilytettävä allekirjoitettu seloste ja esitettävä se pyydettyäessä Finanssivalvonnalle. Selostetta on päivitettävä aina, kun sen kuvaamassa prosessissa tapahtuu muutoksia.

OHJE (kohdat 9-10)

- (9) Finanssivalvonnan verkkopalvelusta (www.finanssivalvonta.fi) Sääntely-osiosta on saatavissa ohjeet kohdassa 5.4(8) tarkoitetun selosteen laatimisesta.
- (10) Finanssivalvonnasta annetun lain 38 §:n 1 momentin 1 kohdan nojalla Finanssivalvonta määrää rikemaksun sille, joka laiminlyö velvollisuuden toimittaa Finanssivalvonnalle tietoja.

6

Kumotut määräykset ja ohjeet

Nämä määräykset ja ohjeet kumoavat voimaan tullessaan seuraavat Finanssivalvonnan standardit, määräykset:

- RA4.12 Rahoitus- ja vakuutusryhmittymien vakavaraisuuden raportointi
- Vakuutusvalvontaviraston kotimaisille vakuutusyhtiöille, vakuutusyhdistyksille, kolmannen maan vakuutusyhtiöiden sivuliikkeille ja lailla perustetuille eläkelaitoksille antama määräys- ja ohjekokoelma (dnro 9/101/2011), luku 14.2 Rahoitus- ja vakuutusryhmittymien vakavaraisuuden laskennassa käytettävät menetelmät.

7 Liitteet

Näihin määräyksiin ja ohjeisiin liittyvät seuraavat liitteet:

- Liite 1: Taulukot RVA1 Konsolidointimenetelmä ja RVA2 Vähennys- ja yhteenlaskumenetelmä.